

**U ziet hier een selectie uit De Meerpaal, het maandblad van de
VRIJZINNIGE GELOOFSGEMEENSCHAP FLEVOLAND**

www.eigentijdsgeloven.nl

Jaargang 65 nr.3 maart2026

Het spruit aan de bomen, het groeit in de wei
En vogeltjes zingen een liedje erbij
Zij keerden naar hier weer, van 't zonnige zuid
En vieren de lente met vrolijk geluid

Wat vriend'lijke klanken, wat schitt'ring van kleur
Wat zonnegetover en lieflijke geur
En klanken en kleuren, en geurende zon
Ze zeggen ons blijde: het voorjaar begon

Uit de oude doos: C.J.C. Geerlings

Rekkelijken en preciezen

Een vriendin vond dat ik van de preciezen was, en dat was geen compliment. Aanleiding was dat zij wilde liften en ik niet. Het was 's avonds laat en we hadden in het hoger gelegen dorpje een concert bezocht. Zo'n vijf kilometer moesten we bergafwaarts lopen, naar ons onderkomen. Uit voorzorg hadden we een zaklamp meegenomen, zodat we in ieder geval verlicht langs de donkere weg liepen. Het concert was mooi geweest en de avondlucht was heerlijk. Maar vriendinlief wilde per se liften en ging demonstratief aan de rechterkant van de weg lopen met haar duim omhoog. En ik bleef stoïcijns aan de veilige linkerkant. We kregen er mot over, zoals over wel meer in die vakantie. Een diepgaande analyse hoefden we er niet van te maken, vond zij. Want ik was van de preciezen en zij van de rekkelijken. En daarmee was de kous af.

Diezelfde vakantie las ik het boek *De Remonstranten* van Cossee c.s., ter voorbereiding op het vak Remonstrantica. Dat ging ook over de rekkelijken en preciezen. Deze uitdrukking hebben we te danken aan een godsdienstig conflict in het begin van de 17^e eeuw. De gereformeerde kerk viel uiteen in Remonstranten (rekkelijken) en Contraremonstranten (preciezen), zij twistten over de rolverdeling tussen mens en God. De hamvraag was "Is de mens voorbeschikt?" Het was een serieuze strijd, er vielen doden.

De contraremonstranten geloofden dat God had voorbeschikt of iemand in de hemel zou komen of tot de hel verdoemd zou zijn. De mens zou daarop dus geen invloed kunnen uitoefenen. De remonstranten legden echter de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid. De mens zou een vrije wil bezitten om te kiezen tussen een leven van deugd of zonde.

Stadhouder prins Maurits van Oranje volgde de preciezen, omdat hij vond dat zijn leiderschap door God gegeven en voorbestemd was. Het werd een keiharde strijd die met weinig, zeg maar gerust geen enkel gevoel voor naastenliefde (toch ook een kenmerk van het christelijk geloof) werd gevoerd. In 1619 oordeelde de landelijke kerkvergadering – de Synode van Dordrecht – dat de preciezen gelijk hadden: dogma's en orthodoxie wonnen het van de vrijzinnigheid. De rekkelijken werden als kettters bestempeld en dat betekende dat er koppen gingen rollen. Wie in het verkeerde

kamp zat, had pech. Zoals raadspensionaris Johan van Oldenbarnevelt, hij stierf voor zijn overtuiging. Ook Hugo de Groot werd tot levenslange opsluiting veroordeeld. Zijn vrouw wist hem in een boekenkist uit slot Loevestein te smokkelen.

Na de Synode van Dordrecht werd de contraremonstrantse leer officieel, en de remonstranten de gereformeerde kerk uitgezet. Vanaf dat moment vormden de remonstranten een apart kerkgenootschap (de Remonstrantse Broederschap). Ze weken uit naar schuilkerken, in schuren en achterafruimtes. Na de dood van Maurits (1625) werden ze steeds meer gedoogd. Maar de volledige vrijheid van godsdienst duurde nog even, die werd pas eind 18^e eeuw ingevoerd. Tot zover een stukje geschiedenis, over de rekkelijken en de preciezen. En over de avontuurlijke lifter en de brave wandelaar.

De uitdrukking ‘de rekkelijken en de preciezen’ spreekt tot de verbeelding. Vooral van degenen die zichzelf tot de rekkelijken rekenen. Het zal wel komen doordat ik me in de Remonstrantica verdiepte, maar opeens kwam ik overal rekkelijken en preciezen tegen. Iemand vertelde dat hij uit een bestuur was gestapt omdat medebestuurders alles dichttimmerden met regels en procedures, waardoor er geen ruimte was voor creativiteit en experiment. “Je hebt nou eenmaal rekkelijken en preciezen” zei hij vergoelijkend, en daarmee plaatste hij zichzelf aan de – in zijn ogen – positieve rekkelijke kant.

Een ander vertelde over twee kampen bij haar op school, vanwege verschillen in opvattingen over seksualiteit en omgangsvormen. Ze rekende zichzelf tot de rekkelijken, vanwege de dialooggerichte aanpak die ze voorstond, terwijl ze haar collega’s voor preciezen uitmaakte, omdat die grenzen stelden en daarop wilden handhaven.

Ik vertelde mijn vakantie vriendin erover, we hadden ons weer verzoend en waren het erover eens dat we allebei een beetje rekkelijk en een beetje precies waren geweest, namelijk veel vrije wil en weinig tolerant. Terug in de trein opende ik mijn mail en las, wat een toeval, een tekst van organisatiecoach Jan Stevens: Wanneer de rekkelijken te rekkelijk zijn, heb je de preciezen nodig.

Maar wanneer de preciezen te precies zijn, heb je de rekkelijken nodig.

Eind goed, al goed. Laten we maar van beide wat zijn.

Marian van Leeuwen

Onze pianisten

Wat betekent muziek in een kerkdienst? Voor veel mensen is het meer dan een mooie toevoeging. Muziek kan raken waar woorden soms tekortschieten. Het verbindt, verdiept en helpt ons om stil te worden of juist uitbundig te vieren.

Daarom willen we in de Meerpaal elke maand een van onze pianisten in het zonnetje zetten. Achter de toetsen zit immers niet alleen een muzikant, maar ook iemand met een eigen verhaal, inspiratie en geloofsbeleving.

Elke maand stellen we drie vragen:

- *Hoe zie jij de rol van muziek in de dienst?*
- *Hoe bereid je je voor?*
- *Wat is jouw vertrekpunt bij het muziekstuk dat je speelt?*

Zo krijgen we meer inzicht in de keuzes, de voorbereiding en de betekenis van de muziek in onze kerkdiensten.

Deze maand zetten we met plezier **Gerdien Roskam** in het zonnetje. In afdeling Dronten begeleidt zij regelmatig de kerkdiensten op de piano.

Voor Gerdien heeft muziek in de dienst een duidelijke functie. *“Muziek heeft een begeleidende en ondersteunende rol,”* vertelt zij. *“De begeleiding tijdens de viering zorgt ervoor dat iedereen tegelijk kan inzetten op dezelfde toonhoogte.”* Daarmee helpt zij de gemeente om samen te zingen en vormt de muziek een

verbindende factor. Daarnaast maakt muziek volgens haar de dienst levendiger en draagt het bij aan de sfeer van de viering.

De voorbereiding neemt Gerdien serieus. Zodra zij de liturgie ontvangt, zoekt zij de bijbehorende liederen op en verzamelt zij de juiste piano-akkoorden. In de week voorafgaand aan de dienst speelt zij de begeleiding dagelijks even door. Op die manier gaat zij goed voorbereid de dienst in en kan zij met vertrouwen spelen.

Ook bij het kiezen van een solo laat zij zich leiden door de inhoud van de dienst. Wanneer zij het onderwerp van de overweging van de dominee kent, zoekt zij in haar pianoboeken naar een passend muziekstuk. Zo sluit de muziek inhoudelijk aan bij de boodschap van de dienst.

Leven op de bodem van de Zuiderzee – Nooit vanzelfsprekend!

Op dinsdagmiddag 17 januari verzorgde dijkgraaf Hetty Klavers in Theater Posa een lezing onder de titel “Leven op de bodem van de Zuiderzee”. Een boeiend onderwerp dat de noodzakelijke ondertitel meekreeg: “Nooit vanzelfsprekend”.

Na een korte introductie over haar functie van dijkgraaf formuleerde Hetty Klavers de centrale vraag voor het Waterschap: “Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat wij nog heel lang heel goed kunnen leven op de zeebodem?”

Voor een antwoord op deze vraag nam zij haar (helaas slechts 18) toehoorders allereerst mee naar het werk van Ir. Cornelis Lely die

eind 19^e/begin 20^e eeuw (na eerdere plannen voor grootschalige landsbescherming door inpoldering en dijkaanleg) uiterst

Stroomruggen en rivierlopen in de bodem van de polders

nauwkeurig de bodem van de Zuiderzee in kaart heeft gebracht. Uit die onderzoeken bleek dat de zeebodem geen platte pannenkoek is, maar dat er zandruggen en oude rivierlopen te vinden zijn. Op basis van de hoogtelijnen is in de latere jaren vervolgens het hele watersysteem gebouwd. Een kunstwerk als de Markerwaarddijk ‘volgt’ bijvoorbeeld een zandrug op de bodem van de Zuiderzee en in de Noordoostpolder bevindt de afvalwaterzuivering zich op het laagste punt, bij Tollebeek. Verder zijn er op basis van die onderzoeken voorspellingen gedaan, die tot op de dag van vandaag zeer nauwkeurig blijken te zijn.

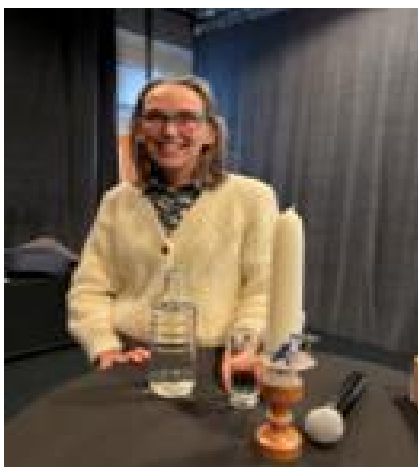
Op dit moment, in 2026, is er sprake van een evenwichtssituatie als het gaat om de ‘driehoek’ Watersysteem-Bodemniveau-Gebruik. Echter: de bodemdaling die voorspeld was, blijkt veel sneller te gaan dan gedacht door versnelde inklinking van het veen onder de kleilaag. Daarbij komt dat de zeespiegel stijgt doordat het klimaat verandert. In verband hiermee zijn er vier Deltascenario's opgesteld met het oog op het mogelijke gebruik van de bodem in veranderende situaties. Leidraad is hierbij: "Houd bij nieuwe plannen (bijvoorbeeld het bouwen van huizen) rekening met de toestand over 100 jaar".

Het waterschap benadrukt voortdurend het belang om te werken aan bescherming van het land en aan het behoud van een goede waterkwaliteit.

Bij bescherming zijn veilige dijken noodzakelijk; het kan dus voorkomen dat het waterschap een stokje steekt voor een plan om buitendijks te gaan bouwen. Verder moeten er goede gemalen zijn die ook kunnen werken in bijvoorbeeld oorlogssituaties (voor Flevoland zijn er twee gemalen die kunnen werken op diesel of door zelf opgewekte stroom en daardoor controle kunnen hebben over 50% van het water).

Wat de waterkwaliteit betreft zijn er drie belangrijke punten: uit het water moeten (momenteel door vijf afgedekte zuiveringsinstallaties) stoffen gehaald worden die er niet in horen (PFAS, medicijnen, etcetera), er moet meer en meer voorkomen worden dat er überhaupt verkeerde stoffen in het water terecht komen (dit betekent: beïnvloeding van producenten!) en er moet gezorgd worden voor exact voldoende water (niet te veel en ook niet te weinig). Het inschieten op al deze ontwikkelingen kost veel geld: 82 miljoen euro in 2021, 123 miljoen euro in 2026.

Op al deze fronten (die alle te maken hebben met de kwaliteit van leven voor de bewoners) speelt het waterschap een cruciale rol. In

haar gesprekken met de vele instanties waar het waterschap mee te maken heeft benadrukt Hetty Klavers dan ook voortdurend het belang van het door een 'waterbril' kijken naar ontwikkelingen en dan voor de langere termijn de juiste keuzes maken in de driehoek Watersysteem-Bodemniveau-Gebruik.

Als dank voor haar zeer interessante verhaal overhandigde Ab Strijker na afloop van de lezing aan Hetty Klavers een fraaie kaars.

Jan Kreuter

Verslag van mythische verhalenverteller Paul Groos

Paul neemt ons op 18 januari mee in een geschiedenis die zo'n 800 jaar voor Christus heeft plaatsgevonden. Deze mythische verhalen zijn veel jaren na Christus pas opgeschreven.

“Schandalen en geheimen maken goede verhalen en willen nu eenmaal verteld worden. Dat was destijds het geval, maar ook nu nog steeds”. Paul Groos vertelt een serie samenhangende verhalen uit de “Metamorfosen” van Ovidius, die zich afspelen in en rond de nog jonge stad Athene. Het zijn verhalen over Schande, Schaamte, Schuld, Godenverhalen en Mensenroddel. Boeiende verhalen met bijzondere gebeurtenissen. Die verhalen worden nog interessanter als mensen ook de geheimen van de goden denken te kennen. Er is overigens één godin, die door niemand wordt geëerd. Het is Fama, zij valt volgens Paul in deze tijd samen met AI, Facebook, TikTok, Instagram etcetera. Er wordt veel verteld alleen om de sensatie. Er is dus weinig nieuws onder de zon. Nog steeds zijn wij mensen druk met verhalen over anderen en hun schaamte, schuld en schande.

Paul Groos is een zeer boeiende verteller, die voor ons een tipje van de sluier oplichtte van de Griekse mythologie. Er waren ruim dertig toehoorders in het Odd Fellowhuis in Dronten. We onderstreepten onze dank met een presentje, een boek met “Vertelsels rond de IJsselmond”.

Ria Kikkert

Opstandingsverhaal
Wil je (opnieuw) het
Opstandingsverhaal van Ria
Kikkert horen gelardeerd met
klassieke muziek gespeeld door Jan
Kreuter op de piano, dat kan.....
op 15 maart bij de Vrijzinnigen in
Kampen in de Sint Anna Kapel om
10.15 uur óf op Eerste Paasdag 5
april om 10.00 uur in de
Walkartkerk in Zeist.

Hartelijk welkom!

Tegeltjeswijsheid

*Creatieve mensen hebben geen rommel.
Creatieve mensen hebben overal ideeën
liggen.*

Deze wijsheid troffen we in november aan op een tegeltje in de verbouwde boerderij van kunstenaar Ernest Mols in Diever. In de woning van deze gepensioneerde biologielaar bewonderden we bronzen sculpturen, acrylschilderijen en quilts. Daarnaast waren op lege plekken kleine voorwerpen zó gegroepeerd, dat ze samen weer een kunstwerk vormden. “Dat is de kunst”, zeiden we tegen elkaar.

Mols is één van de kunstenaars en ambachtslieden in het Drentse dorp, die hun huis, werkplaats, atelier of galerie vier keer per jaar

openstellen voor publiek. De Stichting Talentvol Diever organiseert zogenaamde kunstroutes, die men wandelend of fietsend af kan leggen. Je kunt zo kennis maken met gevarieerde kunstvormen en ervaren hoe exposanten aan het werk zijn in hun eigen ruimte en hoe zij hun producten vervaardigen. De eerste Kunstwandeling van dit jaar was op zaterdag 14 en zondag 15 februari. Op zestien locaties lieten twee-en-twintig kunstenaars hun werk zien. Voor meer info over toekomstige wandelingen: www.kunstwandelingdiever.nl

Tineke Hiemstra

Moed

*De angstjes om het lijfsbehoud
die doen een mens geen goed,
maar wat je dagelijks nodig hebt,
dat is .. een beetje moed.*

*Een mens is dikwijls moedig
in groot verdriet of pijn,
toch schuilt misschien de ware moed
in wie blij-moedig zijn.*

Toon Hermans

Pastoraal werker VGF

Marian van Leeuwen

info@marianvanleeuwen.nl

06 13444215

Op maandag en woensdag voor de VGF bereikbaar/bezoekdagen

Algemeen bestuur VGF	Voorzitter: Yvon Vulperhorst
	Secretaris: Aadjie Mugie
	secretarisab@eigentijdsgeloven.nl
	Penningmeester: Ina de Ruiters
	penningmeestervgf@gmail.com
Redactie De Meerpaal	Rinse Dijkstra
	meerpaalredactie@gmail.com
Abonnement De Meerpaal	€35,- per jaar
Website: eigentijdsgeloven.nl	
Webredacteur	Pim Bruins
	webredacteur@eigentijdsgeloven.nl

KERKDIENSTEN

<i>datum</i>	<i>tijd</i>	<i>plaats</i>	<i>voorganger</i>
1 maart	10.00 uur	Dronten	Marianne Visch
8 maart	10.00 uur	Lelystad	Andre van Boven
15 maart	10.00 uur	Dronten	Jasper van der Horst
22 maart	10.00 uur	Lelystad	Elske de Lange
5 april	10.00 uur	Dronten	Johan de Wit

De kerkdiensten worden gehouden in:

Dronten in het Odd Fellowhuis, De Ketting 6

Lelystad in het Vestzaktheater Posa, Kempenaar 01-10

ACTIVITEITEN

1 maart	Zondagochtendgesprek	Lelystad
8 maart	Ouderenmiddag	Dronten
10 maart	Lezing	Dronten
13 maart	Gezelligheidsmiddag ouderen	Lelystad
15 maart	Plusgroep	Lelystad
29 maart	Lezing	Lelystad
29 maart	Paasconcert	Kampen

**KOPIJ VOOR HET APRILNUMMER INLEVEREN
UITERLIJK VOOR 13 MAART2026
meerpaalredactie@gmail.com**